

Gedragcode pcbs de Regenboog

Inhoud:

Inleiding	1
Hoe werken wij op de Regenboog aan gewenst gedrag?	1
Algemene voorwaarden voor de aanpak van ongewenst gedrag	2
Omgangsregels van de Regenboog	5
Bijlage 1 Werkwijze van het PBS-team	6
Bijlage 2 Matrix van gedragsverwachtingen	7
Bijlage 3 De reactieprocedure	8
Bijlage 4 Registratieformulier	9
De directe aanpak van conflictsituaties en pesten in acht stappen	10
Bijlage 5 Adviezen aan ouders	12
Bijlage 6 protocol digitale media	14
Bijlage 7 Win-win oplossing	14
Bijlage 8 Stopmethode	14

Gedragscode op de pcbs De Regenboog

Inleiding

Wij willen dat onze school de Regenboog een plaats is waar kinderen, maar ook ouders, teamleden en stagiaires zich veilig en gerespecteerd voelen, zichzelf kunnen zijn en er met plezier naar toekomen. Een fijn schoolklimaat wordt gemaakt door de kinderen, de teamleden, de ouders, de schoolleiding en het bestuur. Het vraagt van iedereen inzet en tijd. Hier staat tegenover dat er geluisterd wordt naar elkaar en dat problemen worden uitgepraat. Men ervaart steun en belangstelling van anderen. Een goede sfeer heeft een positieve invloed op ieders functioneren en welbevinden. Met de gedragscode kunnen betrokkenen elkaar aanspreken op het naleven van de gezamenlijke gedragslijn en houding. De school wil door middel van deze gedragscode naar buiten toe, vooral naar de ouders/verzorgers van de leerlingen, duidelijk maken hoe we binnen de school omgaan met de aan ons toevertrouwde leerlingen.

We beschrijven in deze gedragscode hoe wij met behulp van elementen van SWPBS (Schoolwide Positive Behavior Support) een veilige school vormgeven. Welke stappen we nemen op welk moment en wat er van leerlingen en ouders wordt verwacht. Ook beschrijven we de omgangsregels die door leerlingen en leerkrachten van alle groepen zijn opgesteld en waar de hele school zich aan houdt.

Omdat wij het belangrijk vinden om alles te doen wat nodig is om leerlingen een veilige omgeving te bieden werken we met een PBS-team. De werkwijze van dit team is beschreven in bijlage 1.

Als doel hebben zij:

- Signaleren van de ervaren veiligheid en het welbevinden van leerlingen.
- In samenspraak met de directie beleid voorbereiden en of aanpassen in het kader van sociale veiligheid.

Daarnaast raadpleegt de directeur ook regelmatig de leerlingenraad van de school over dit onderwerp.

Met deze gedragscode laten alle betrokkenen van de Regenboog zien dat:

- alle kinderen zich in hun basisschoolperiode veilig mogen voelen, zodat zij zich optimaal kunnen ontwikkelen.
- we door elkaar te steunen en wederzijds respect te tonen, alle kinderen in de gelegenheid stellen om met veel plezier naar school te gaan!
- we door regels en afspraken zichtbaar te maken ervoor zorgen dat kinderen en volwassenen elkaar aan kunnen spreken op deze regels en afspraken, als er zich ongewenste situaties voordoen,

Deze gedragscode wordt onderschreven door leerkrachten, vertegenwoordigers van de ouders uit de medezeggenschapsraad, directie en bestuur.

Hoe werken wij op de Regenboog aan gewenst gedrag?

- Aan het begin van het schooljaar worden door de leerkrachten onze gemeenschappelijke waarden respect, veiligheid en verantwoordelijkheid en bijbehorende omgangsregels van school besproken en worden er aanvullende groepsregels vastgesteld. Ook de consequenties komen aan de orde.
- Op school werken we wekelijks met de methode 'Kinderen en hun sociale talenten'. Dit is een methode die de sociale competentie en emotionele ontwikkeling van kinderen stimuleert.
- Vanaf de groepen 3 wordt jaarlijks twee keer van ieder kind de vragenlijst van SCOL ingevuld door de leerkrachten. De leerlingen van groep 5 tot en met 8 vullen zelf ook een vragenlijst in waarin gevraagd wordt naar hun sociale vaardigheden. SCOL is een onderdeel in ons leerlingvolgsysteem. In de groepen 1 en 2 worden de kinderen in hun sociaal emotionele ontwikkeling gevolgd met behulp van OVM.
- De sociale vaardigheden, welbevinden en betrokkenheid worden met de gegevens uit SCOL in kaart gebracht. Vervolgens ontstaat een overzicht van de sterke en de zwakke kanten van de leerling en van de groep. De leerkracht gebruikt deze gegevens om te bekijken waar hij extra ondersteuning kan bieden aan individuele leerlingen en/of aan de hele groep.
Dit punt vraagt nog om actie – is wel goed om te realiseren i.h.k.v. sociale veiligheid
- In de godsdienstmethode "Trefwoord" wordt aandacht besteed aan de christelijke grondbeginselen. De Bijbelse waarden en normen worden naar deze tijd geplaatst. Er wordt uitgegaan van de belevingswereld van de kinderen. Het stimuleert o.a. een positieve houding en omgang met anderen.
- We gebruiken verschillende vormen: kringgesprekken, het voorlezen of vertellen van verhalen, coöperatieve werkvormen, rollenspelen en andere spelvormen om kinderen positief betrokken te maken bij elkaar.
- Het voorbeeld van de leerkrachten (en thuis van de ouders) is van groot belang. Positief gedrag wordt gestimuleerd in een klimaat waar duidelijkheid heerst over de omgang met elkaar, waar verschillen worden aanvaard en waar conflicten uitgesproken worden.
Wij stimuleren positief gedrag door duidelijk te zijn in onze gezamenlijke gedragsverwachtingen en veel goed gedrag te bekrachtigen. De matrix met gedragsverwachtingen is bijgevoegd als bijlage 2.
Wanneer kinderen zich niet houden aan een gedragsverwachting reageren leerkrachten volgens de stappen van de reactieprocedure (zie bijlage 3)
Daarnaast motiveert iedere leerkracht met behulp van een eigen beloningssysteem in de groep de leerlingen om zich aan de gedragsverwachtingen te houden.
- Agressief gedrag van leerkrachten, ouders en de leerlingen wordt niet geaccepteerd. We verwachten dat alle betrokkenen duidelijk stelling nemen tegen dergelijke gedragingen.
- Leerlingen, leerkrachten, directie en ouders zorgen in samenwerking met elkaar voor de bewaking van een goed pedagogisch klimaat waarbij wenselijk gedrag positieve aandacht krijgt.
- Opmerkelijke gebeurtenissen en ongewenst gedrag worden geregistreerd in Esis en in een eigen registratiesysteem (zie bijlage 4). Deze registraties worden

besproken in het PBS-team.

Algemene Voorwaarden voor de aanpak van ongewenst gedrag

Ongewenst gedrag o.a. pesten en conflicten moeten als probleem worden gezien door alle direct betrokken partijen: leerlingen (de twee direct betrokken partijen en de zwijgende groep), leerkrachten en de ouders.

Een eenduidige opvatting over het begrip pesten. We spreken van pesten als:

- gedrag dat een ander herhaaldelijk en over een langere periode treft.
- er sprake is van lichamelijke, geestelijke of materiële schade.
- er sprake is van machtsverschil: sterker, ouder, machtiger, met meer personen.

Een belangrijke stelregel is dat het inschakelen van de leerkracht niet wordt opgevat als klikken. Vanaf groep 1 leren we de kinderen de "stopmethode" (zie bijlage)

Als je ruzie hebt of last hebt van een ander nadat je stop hebt gezegd, mag je hulp aan de leerkracht vragen. Dit wordt niet gezien als klikken.

Een andere stelregel is dat een medeleerling ook de verantwoordelijkheid heeft om pestgedrag bij de leerkracht te melden. Alle leerlingen zijn immers verantwoordelijk voor een goede sfeer in de groep.

Als ongewenste gedragssituaties optreden, moeten leerkrachten en ouders dat signaleren (evt. in samenwerking met elkaar), elkaar op de hoogte stellen en duidelijk stelling nemen.

Bij problemen rondom ongewenst gedrag zullen de directie en de leerkrachten hun verantwoordelijkheid nemen en overleg voeren met de ouders. De inbreng van de ouders blijft beperkt tot het aanreiken van informatie, tot het geven van suggesties en tot het ondersteunen van de aanpak van de school.

Samenwerken zonder bemoeienissen:

School en gezin halen voordeel uit een goede samenwerking en communicatie. Ook ouders hebben de verantwoordelijkheid om een probleem bij de leerkracht aan te kaarten. Dit neemt niet weg dat iedere partij moet waken over haar eigen grenzen.

Het is bijvoorbeeld niet de bedoeling dat ouders naar school komen om zelf een probleem voor hun kind op te komen lossen.

Wanneer ongewenste situaties ondanks alle inspanningen toch weer de kop opsteken, beschikt de school over een directe aanpak.

Wanneer het probleem niet op de juiste wijze wordt aangepakt of de aanpak niet het gewenste resultaat oplevert dan is de inschakeling van de vertrouwenspersoon nodig. De vertrouwenspersoon kan het probleem onderzoeken, deskundigen raadplegen en het bevoegd gezag adviseren.

Op de Regenboog is Annet Baalbergen als vertrouwenspersoon aangesteld.

Omgangsregels van De Regenboog

De doelen van omgangsregels zijn:

- respect voor elkaar hebben
- elkaar aanspreken op positief en negatief gedrag
- een duidelijk beeld hebben van wat acceptabel is
- conflicten passend oplossen
- ervoor zorgen dat iedereen zich veilig voelt
- gebruik maken van het zelf oplossend vermogen van betrokkenen

De regels zijn geformuleerd vanuit de gemeenschappelijke waarden respect, verantwoordelijkheid en veiligheid en geformuleerd in de wij-vorm om de gezamenlijke verantwoordelijkheid te benadrukken. Door ze samen met alle betrokkenen te maken is iedereen mede-eigenaar.

Op de Regenboog hebben we schoolbrede omgangsregels waar met regelmaat aandacht aan wordt besteed.

Kinderen geven jaarlijks in hun eigen groep een aanvulling op deze vastgestelde schoolregels. Die aanvulling wordt opgesteld, door de leerkracht met de groep; dit zijn de groepsregels. De groepsregels zijn zichtbaar in de klas opgehangen. Daarnaast hangen de schoolregels, die ondersteund worden door picto's, in de gang van de school.

Ook krijgen de kinderen op de Regenboog sociale veiligheidslessen. Je sociaal veilig voelen is namelijk een voorwaarde om tot leren te komen en je te ontwikkelen. Daarom vinden wij het belangrijk om de kinderen te leren omgaan met waarden en normen en sociale omgangsvormen die essentieel zijn in de samenleving. We gebruiken hiervoor de sociale veiligheidslessen van SWPBS.

Jaaroverzicht omgangsregels & sociale veiligheidslessen

schoolweek	Aandacht voor de omgangsregel:	Aandacht voor de sociale veiligheidsles:
1 en 2	Wij lopen rustig door de gang en houden handen en voeten bij ons	Wat is respect ?
3 en 4	Wij bergen onze spullen op waar ze horen	
5 en 6	Wij lopen twee aan twee in de rij	Ongewenst gedrag groeit door aandacht. De metafoor van de kaars.
7 en 8	Wij praten zachtjes in de toiletruimte en laten anderen met rust	
9 en 10	Wij zijn aardig tegen elkaar	Sociale veiligheid door "stop" te zeggen
11 en 12	Wij houden het schoolplein netjes	
13 en 14	Wij luisteren naar volwassenen	Sociale veiligheid door "loop" toe te passen
15 en 16	Wij gebruiken de schommels alleen om te schommelen	
17 en 18	Wij wassen na het toilet bezoek onze handen	Sociale veiligheid door "praat" te gebruiken
19 en 20	Wij praten beleefd en respectvol tegen elkaar	
21 en 22	Wij zetten de fietsen in en bij de rekken	Reageren op stop-loop-praat
23 en 24	Wij zijn eerlijk tegen elkaar	
25 en 26	Wij spelen met zand in de zandbak	Roddelen
27 en 28	Wij houden de toiletten schoon en trekken door	
29 en 30	Wij zijn voorzichtig met de spullen van een ander	Niet-respectvol taalgebruik. In de bovenbouw wordt ook aandacht het cyberpesten besteed
31 en 32	Wij herinneren elkaar aan de regels	

Bijlage 1: Werkwijze van het PBS-team

Doel PBS-team:

- Signaleren van ervaren veiligheid en welbevinden van leerlingen.
- In samenspraak met de directie beleid voor te bereiden in het kader van sociale veiligheid.

Activiteiten PBS-team:

- Zes maal per jaar heeft het PBS-team overleg met elkaar over de gedragsregistraties en ingebrachte gesprekspunten in het kader van goed gedrag en pestbeleid.
Daarnaast wordt 2 x per jaar de SCOL afgenomen als onderdeel van het leerlingvolgsysteem. In het PBS-team worden de uitkomsten nader besproken en wordt er in overleg met directie bepaald of schoolbrede acties gewenst zijn.
- Een lid van het team is aanspreekpunt voor leerlingen en ouders in het kader van pesten.

Een lid zorgt voor de verspreiding van informatie vanuit het PBS-team naar de teamleden en ouders.

- Een lid van het team verzamelt de gegevens uit de gedragsregistraties in een overzicht per periode van twee maanden. Opvallende registraties worden besproken in het overleg en hieruit voortvloeiende acties gedeeld met het team.
- PBS-teamleden hebben een signalerende rol ten aanzien van gewenst gedrag in de school en signaleren van pestgedrag en zijn tevens aanspreekpunt binnen het team hiervoor.
Zij evalueren jaarlijks de gedragscode en doen voorstellen naar de directeur voor aanpassingen.
- PBS-teamleden houden zich op de hoogte van ontwikkelingen rondom gedrag en delen gelezen informatie met elkaar en met het team.

**Bijlage 2:
Matrix met gedragsverwachtingen**

De matrix van gedragsverwachtingen van PCBS De Regenboog te Hellevoetsluis.

Hand-out Matrix: Schoolbrede verwachtingen rondom gedrag

Ruimte	Basiswaarde 1 respect	Basiswaarde 2 veiligheid	Basiswaarde 3 verantwoordelijkheid
Schoolbreed: In de omgang met elkaar	We vinden iedereen (kind, collega, ouder) gelijkwaardig. We spreken elkaar beleefd en respectvol aan. Ook in gebaren en social media. We zijn eerlijk tegen elkaar (kind, collega, ouder).	We zorgen voor een veilige leer- en werkomgeving. We gebruiken in school uniforme pictogrammen.	We voelen ons verantwoordelijk om de school en het plein netjes en opgeruimd te houden.
Schoolplein (onderbouw)	We gaan met respect om met de fietsen van een ander. We letten goed op de andere kinderen tijdens het fietsen en karren. We tellen tot 20 als je op de schommel wilt.	We parkeren de fietsen in de rekken. We lopen met de fiets op het plein. Zand hoort in de zandbak. We gooien niet met zand. Scheppen en emmers horen in de zandbak. We fietsen en karren op de tegels. We wachten naast de schommels en lopen langs de schommels.	We vegen regelmatig het plein. We gebruiken de schommels waarvoor ze zijn bedoeld. (niet opdraaien bijv) We zeggen het tegen de juf als we naar de w.c. moeten.
Gangen	We zijn voorzichtig met de spullen van een ander.	We lopen rustig door de gang en houden handen en voeten bij ons.	We bergen onze spullen op waar het hoort.
Toiletten	We praten zachtjes in de toiletruimte. We laten anderen met rust	We wassen na toiletbezoek onze handen.	We houden de toiletten schoon en trekken altijd door.
Speellokaal/gymlokaal	We luisteren rustig en aandachtig naar de uitleg. We praten op gewone toon. We helpen elkaar.	We gaan bij binnenkomst rustig op de bank zitten. We lopen onderweg rustig. We zorgen goed voor	We houden ons aan de spelregels. We wachten netjes op onze beurt.

	We motiveren elkaar. We zijn sportief.	de materialen. We houden samen de gymzaal netjes.	
Kleedkamer	We blijven in onze eigen kleedkamer. We praten op normale toon.	We kleden ons rustig om. We houden onze handen, voeten en spullen bij ons. We lopen rustig naar de gymzaal.	We hangen onze kleding netjes op. We controleren of we alles weer meenemen.
Onderweg	We zijn aardig tegen elkaar. We luisteren naar volwassenen (leerkracht, ouder)	We lopen twee aan twee in de rij. We kijken voor ons tijdens het lopen. We houden handen, voeten en spullen bij ons. We steken niet over zonder toestemming.	We herinneren elkaar aan de regels.

Concept 20-05-2014. Besproken op studiemiddag 21-05-2014

Bijlage 3:

De Reactieprocedure:

een interventie bij ongewenst gedrag/kleine overtredingen

Stap 1:

Loop naar de leerling toe en vraag naar de gedragsverwachting.

'Wesley, wat is ook alweer de afspraak over praten op de gang?'

- Wesley geeft juiste antwoord, stelt zijn gedrag bij: geef compliment!
- Wesley is ongehoorzaam, ga naar stap 2a.

Stap 2a:

Vertel de leerling wat de gedragsverwachting is en wat je nu van hem verwacht.

"Wesley, op de gang praten we op een rustige toon. Praat nu op een rustige toon alsjeblieft"

Stap 2b:

Loop weg en wacht 10 seconden

- Wesley stelt zijn gedrag bij: geef compliment!
- Wesley is ongehoorzaam, ga naar stap 3.

Stap 3:

Benoem het ongewenste gedrag en geef de leerling een keuze.

'Wesley, je schreeuwt. Blijf in de pauze binnen of praat nu op zachte toon. Wat is je keuze? Ik weet dat je slim kunt kiezen.'

Wesley stelt zijn gedrag bij: geef aan dat hij een slimme keuze heeft gemaakt! Wesley blijft ongehoorzaam, ga naar stap 4a.

Stap 4a:

Benoem de consequentie.

"Oké, dan blijf je in de pauze binnen".

Stap 4b:

Loop weg.

Hiermee voorkom je discussie.

Aandachtspunten:

- De leraar wacht na iedere stap 5-10 seconden
- De leraar bekrachtigt elk stapje in de gewenste richting.
- De leraar blijft rustig en praat op een neutrale toon.

Bijlage 4:

Registratieformulier

Groep:

Datum: week t/m

PCBS De Regenboog - Hellevoetsluis

													Naam leerling	
													Datum	
													Tijd	
													Plaats:	Klaslokaal
														Schoolplein
														Fietsenstalling
														Gang/hal
														Onderweg
														Gymzaal
														Kleedkamer
														Toilet
														Speellokaal
														Overblijfruimte
													Klein probleemgedrag	Onacceptabel taalgebruik
														Uitschelden
														Ruzie
														Plagen
														Moedwillig verstoren van activiteit
														Misbruik van materiaal
														Niet reageren op opdracht van lk.
													Groot probleemgedrag	Verbale agressie
														Pesten
														Vechten
														Ongehoorzaam/tegendraads
														Fysieke agressie (eenzijdig)
														Ongeoorloofd verblijf buiten
														Materiële vernieling/ vandalisme
														Diefstal
													Maatregelen	Gesprek
														Verlies van privilege
														Time out / afzonderen
														Herstellen schade
														Taak doen
														Contact met ouder / verzorger
														Overig

De (directe) aanpak van conflictsituaties en pesten (herhaald geweld) in acht stappen

Bij het aanspreken van de leerlingen hanteren wij de "no blame" aanpak. We spreken de kinderen aan op hun gedrag, niet op hun persoon. De relatie blijft hierdoor in stand en je geeft de mogelijkheid aan de leerling om fouten te herstellen en gedrag te veranderen.

Wanneer leerlingen problemen met elkaar hebben en/of elkaar pesten volgen (zij en wij) de volgende stappen:

STAP 1:

Er eerst zelf (en samen) proberen uit te komen.

Op het plein is daarvoor een speciale uitpraatplek.

(nog uitwerken: idee bij Tegel met lieveheersbeestje , is symbool tegen zinloos geweld – evt. deze tegels verplaatsen, zodat er op alle pleinen een goede plek is)

STAP 2:

Op het moment dat een van de leerlingen er niet uitkomt heeft deze het recht en de plicht het probleem aan de leerkracht voor te leggen. De leerkracht brengt de partijen bij elkaar voor een verhelderend gesprek en probeert samen met hen de conflictsituatie op te lossen. Hierbij gaan we uit van de "win-winsituatie" (zie bijlage 3). De leerkracht geeft aan dat bij herhaling van ongewenst gedrag tussen dezelfde leerlingen dit consequenties heeft.

Fase van bewustwording. De leerling wordt mede-eigenaar gemaakt van de maatregel. Hoe los jij het op ?

STAP 3:

Bij herhaaldelijke conflicten (In dit geval spreken we van pestgedrag) neemt de leerkracht duidelijk stelling en houdt een gesprek met de leerling die de conflictsituatie veroorzaakt en brengt de leerling op de hoogte van de consequenties.

De leerkracht spreekt ook met de zwijgende meerderheid en probeert met de hele groep een oplossing te bedenken. Iedereen in de groep is verantwoordelijk, van iedereen wordt een actieve inbreng verwacht.

Ook wordt de naam van de betrokkenen in Esis genoteerd. Bij iedere melding in de map omschrijft de leerkracht 'de toedracht'.

STAP 4:

Bij de derde melding in Esis worden de ouders (telefonisch) op de hoogte gebracht van het gedrag. Leerkracht(en) en ouders proberen in goed overleg samen te werken aan een bevredigende oplossing. Een kort verslag van dit gesprek met de gemaakte afspraken komt in Esis te staan bij het betreffende kind.

STAP 5:

Een gesprek met de ouders van de veroorzaker. Er worden duidelijke afspraken op papier gezet en een vervolgspraak gemaakt.

Een gesprek met de ouders van het benadeelde kind. Er worden duidelijke afspraken gemaakt en er wordt een vervolgspraak gemaakt.

STAP 6:

Bij aanhoudend ongewenst gedrag kan deskundige hulp worden ingeschakeld, zoals de schoolbegeleider, de schoolarts of schoolmaatschappelijk werk. De Intern begeleider wordt betrokken en coördineert.

STAP 7:

Bij aanhoudend ongewenst gedrag kan er voor gekozen worden om een leerling tijdelijk in een andere groep te plaatsen, binnen de school. De directie wordt ingeschakeld en coördineert.

STAP 8:

In extreme gevallen kan een leerling geschorst of verwijderd worden. De directie initieert.

Voorbeelden van consequenties / maatregelen.

De leerkracht bepaalt naar aanleiding van het gedrag de zwaarte van de consequenties:

- *Niet meer meedoen met de activiteit*
- *Een of meerdere pauzes binnen blijven.*
- *Nablijven tot alle kinderen naar huis vertrokken zijn.*
- *Een schriftelijke opdracht zoals een stelopdracht over de toedracht en zijn of haar rol in het probleem.*
- *Strafregels schrijven.*

De begeleiding bij pestgedrag:

De begeleiding op de Regenboog loopt via drie sporen: begeleiding van zowel de verliezer/gepeste leerling als de aanvaller/ pester en van de andere kinderen van de groep.

Begeleiding van de verliezende leerling:

- Medeleven tonen en luisteren en vragen: hoe en van wie heb je last?
- Nagaan hoe de leerling zelf reageert, wat doet hij/zij voor tijdens en na het conflict.
- Huilen of heel boos worden is juist vaak een reactie die uitgelokt wordt. De leerling in laten zien dat je op een andere manier kunt reageren.
- Zoeken en oefenen van een andere reactie bijvoorbeeld je niet afzonderen.
- Het benadeelde/gepeste kind in laten zien waarom een kind benadeelt/ pest.
- Nagaan welke oplossing het kind zelf wil.
- Sterke kanten van de leerling benadrukken.
- Belonen als de leerling zich anders/beter opstelt.
- Praten met de ouders van het benadeelde/ gepeste leerling.
- Het benadeelde kind niet over beschermen. Hiermee plaats je het kind juist in een uitzonderingspositie waardoor het ongewenste gedrag zelfs nog toe kan nemen.

Begeleiding van de veroorzakers van het conflict:

- Praten; zoeken naar de reden van het conflict/ pesten

- Laten inzien wat het effect van zijn/ haar gedrag is voor de benadeelde/gepeste.
- Excuses aan laten bieden.
- In laten zien welke sterke (leuke) kanten het andere kind heeft.
- Belonen als kind zich aan de regels houdt.
- Kind leren niet meteen kwaad te reageren, leren beheersen, de 'stop-eerst-nadenken-houding' of een andere manier van gedrag aanleren .
- Contact tussen ouders en school; elkaar informeren en overleggen. Inleven in het kind; wat is de oorzaak van het negatieve gedrag? (bijv. problematische thuissituatie, buitengesloten voelen, jaloezie, verveling, baas willen zijn (macht), voortdurend de competitie aan gaan, in een niet passende rol worden gedrukt).
- In overleg met de intern begeleider hulp inschakelen; sociale vaardigheidstrainingen; schoolarts, huisarts ed.

Begeleiding van de andere kinderen van de groep

- De kinderen middels gesprekken bewust maken van de invloed die ze (kunnen) hebben ten aanzien van het voortbestaan of het stoppen van het negatief gedrag.
- De kinderen stimuleren om voor zichzelf op te komen.
- De kinderen stimuleren om voor een ander op te komen.
- De sterke kanten van de benadeelde/gepeste leerling benadrukken.
- Samen spelen en samen werken met het gepeste kind stimuleren door bijvoorbeeld voor de pauze een buitenspeelplan te maken (wie speelt met wie, wat en waar)
- Kinderen aanspreken op hun verantwoordelijkheid voor het behoud van een goede sfeer in de groep.
- Herhalen van de omgangsregels van school en de groepsafspraken.
- Benadrukken dat kinderen verschillend mogen zijn.

Bijlage 5: Adviezen aan de ouders

Ouders van de benadeelde/gepeste kinderen

- Houd de communicatie met uw kind open, blij in gesprek met uw kind.
- Als conflicten niet op school gebeuren, maar op straat, probeert u contact op te nemen met de ouders van de veroorzakers om het probleem bespreekbaar te maken.
- Conflictsituaties/pesten op school kunt u het beste direct met de leerkracht bespreken.
- Door positieve stimulering en zgn. schouderklopjes kan het zelfrespect vergroot worden of weer terug komen.
- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Steun uw kind in het idee dat er een einde aan het pesten komt.

Ouders van de veroorzakers/ pesters

- Neem het probleem van uw kind serieus.
- Raak niet in paniek: elk kind kan een aanvaller/ pester worden.
- Probeer achter de mogelijke oorzaak te komen.
- Maak uw kind gevoelig voor wat het anderen aandoet.
- Besteed extra aandacht aan uw kind.

- Stimuleer uw kind tot het beoefenen van een sport.
- Corrigeer ongewenst gedrag en benoem het goede gedrag van uw kind.
- Maak uw kind duidelijk dat u achter de beslissing van school staat.

Alle andere ouders

- Neem de ouders van het benadeelde/gepeste kind serieus.
- Stimuleer uw kind om op een goede manier met andere kinderen om te gaan
- Corrigeer uw kind bij ongewenst gedrag en benoem goed gedrag.
- Geef zelf het goede voorbeeld.
- Leer uw kind voor anderen op te komen.
- Leer uw kind voor zichzelf op te komen.

Bijlage 6: Protocol digitale media

Gezien de grote rol die de digitale media in de wereld van de kinderen speelt, vinden we het zinvol om voor de kinderen op de Regenboog een aantal afspraken te maken over 'veilig internetten en gebruik van telefoons en social- media'. We hebben dit vastgelegd in een protocol.

Daarnaast wordt er in de bovenbouw voorlichting gegeven door de wijkagent en /of de bibliotheek over digitaal pesten. (klopt dit?)

Tips voor de leerlingen

- Doe on-line niet, wat je off-line ook niet doet.
- Onthoud dat iedereen zich op internet anders kan voordoen.
- Geef nooit zomaar je privé-gegevens weg.
- Rare sites? Klik weg.
- Log uit als je je ongemakkelijk voelt.
- Reageer niet op vervelende berichten.
- Blokkeer vervelende chatters of mailers.
- Wissel computertijd af met andere activiteiten.
- Los problemen samen met je ouders of de leerkracht op.
- Meld het als je onbeschofte of gemene berichten ontvangt aan je ouders of de leerkracht.

Verwijder volgende e-mails-appjes-smsjes van dezelfde afzender zonder ze te openen. Als ouders geen respons krijgen is de lol er voor hen snel af.

Tips voor de ouders

- Surf samen met uw kind. Ga regelmatig samen achter de computer zitten. Ouders en kinderen leren dan van elkaar.
- Maak duidelijke afspraken over het internetgebruik en de tijdsduur die het kind achter de computer mag doorbrengen.
- Houd goed zicht op de computer en plaats deze indien mogelijk op een centrale plaats in huis.
- Leer uw kind om zeer zorgvuldig met privacy om te gaan. Altijd toestemming vragen om aan derden een telefoonnummer, adres of bankrekeningnummer door te mogen geven.
- Bekijk regelmatig de historie van de browser, zodat u op de hoogte blijft van het surfgedrag van uw kind. Let wel: dit biedt geen garantie, want kinderen kunnen deze geschiedenis knop wissen.

- Gebruik een goede virusscanner en zorg dat deze up to date blijft.
- Vertel uw kinderen af te blijven van onbekende software en leer hen voorzichtig om te gaan met het downloaden van onbekende sites.
- Blijf geïnteresseerd in het surfgedrag van uw kind en wijs hem regelmatig op de minder leuke kanten hiervan, zoals pedofielen in chatboxen, pornosites, scheld e-mails, spam en nog veel meer.

Tips voor leerkrachten

- Hang het digitale protocol goed zichtbaar in de klas, nadat je het in de klas besproken hebt.
- Op school gebruiken we internet alleen bij het opzoeken van informatie ten behoeve van een werkstuk of spreekbeurt en het maken van online lessen.
- Blijf in de buurt bij de internettende leerlingen
- Controleer of de schoolafspraken worden opgevolgd.
- Laat persoonlijke gegevens privé blijven.
- Let er op dat er over de leerlingen zo weinig mogelijk valt te traceren.
- Pesten of bedreigen via mail of social media wordt niet getolereerd.
- Bij overtreding van één van bovenstaande afspraken spreekt de leerkracht een 'internetschorsing' uit.

Bijlage 7: Win-Win oplossing

Op de Regenboog mogen wij allemaal verschillend zijn. Conflicten horen erbij en geven je de mogelijkheid om je verder te ontwikkelen. Dit betekent dat wij de kinderen de kans geven om zelf hun conflicten op te lossen. Waarbij de leerkracht een neutrale positie in neemt (niet veroordelend). De oplossing van een conflict moet in redelijke mate tegemoet komen aan de wensen van de betrokkenen. Als de oplossing voor beiden goed is, dan spreken we van een win-winoplossing.

Bijlage 8: Stopmethode

Als je wilt dat een ander stopt met "iets" dat jij niet wilt, dan zeg je **Stop, houd op!!** De ander moet direct stoppen! Dit houdt in tot hier en niet verder. Het is dan ook overduidelijk wanneer iemand in overtreding is, dus door een stop heen gaat. Dit mag direct gemeld worden bij de leerkracht. De leerkracht roept de betrokken bij zich en laat de kinderen samen een win-winoplossing zoeken voor het conflict. Er wordt bewust niet naar de oorzaak gevraagd om welles-nietes situaties te voorkomen. Als de kinderen er niet samen uitkomen, maakt de leerkracht een afspraak om er op een later tijdstip, samen met de betrokkenen, op terug te komen.